



Sąd Apelacyjny w Łodzi
I Wydział Cywilny
ul. G. Narutowicza 64
90 - 136 Łódź
tel. 42 68 50 627 fax. 42 68 50 591
sekcja kasacyjna 42 68 50 629

www.lodz.sa.gov.pl
e-mail: wcyw@lodz.sa.gov.pl
Łódź, dnia 10/09/2013 r.

Sygn. akt I ACz 1321/13

Uczestnicy postępowania

DORĘCZENIE

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny doręcza odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem z dnia 9 września 2013 roku.

'stażysta ^
I b. A /yti^Tk^

POUCZENIE

Załączone postanowienie nie podlega zaskarżeniu.

Sygn. akt I ACz 1321/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, I Wydział Cywilny
w następującym składzie:

Przewodniczący: SSA W. Ślowski (spr.)

Sędziowie: SA K. Depczyński
SA D. Ochalska - Gola

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 września 2013 r. w Łodzi
sprawy z wniosku **Włodzimierza Snecińskiego**

z udziałem **Agnieszki Korajczyk - Szyperskiej, Andrzeja Robackiego,
Romana Augustyniaka, Krzysztofa Romanowskiego, Marii Marciniak,
Włodzimierza Skalskiego, Dagmary Dryńkowskiej, Bogdana Ozimka,
Franciszka Pawlaka, Marcina Pawlaka, Radosława Dyszkiewicza, Piotra
Dyszkiewicza, Tadeusza Majchrzaka, Pawła Kalinowskiego, Mariusza
Kierzkowskiego, Dominiki Solarskiej, Jana Głodowskiego, Stanisława
Pieniążka, Anny Roszak, Wojciecha Roszak**

o nakazanie sprostowania i przeprosin

na skutek zażalenia wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 2 września 2013 r. sygn. akt I Ns 195/13

postanawia:

oddalić zażalenie.



UZASADNIENIE

W dniu 29 sierpnia 2013 r. wnioskodawca Włodzimierz Śniecikowski złożył wniosek w trybie ustawy o referendum lokalnym, w którym po jego modyfikacji domagał się:

- nakazania uczestnikom postępowania sprostowania nieprawdziwej informacji, pomawiającej wnioskodawcę o doprowadzenie do podjęcia uchwały Rady Miejskiej, która spowodowała niekorzystną uchwałę dla Gminy Miasta Gostynin, tj. zamianę własnych działek przy ul. Bagnistej na nieruchomości przy ul. 3 Maja przez co Miasto Gostynin poniosło szkodę w wysokości 159.000 zł, publikowanej przez uczestników - inicjatorów referendum w portalu internetowym WWW.referendumgostynin.pl i WWW.Gostynin24.pl,
- nakazania uczestnikom przeproszenia pomówionego poprzez publikację na stronie głównej portalu internetowego WWW.referendumgostynin.pl, WWW.gostynin24.pl oświadczenia o treści: *„Inicjatorzy referendum w sprawie odwołania burmistrza miasta Gostynina z zajmowanej funkcji przepraszają za pomówienia, jakich się dopuścili w związku z publikacją nieprawdziwych informacji dotyczących burmistrza miasta Gostynina Włodzimierza Śniecikowskiego. Inicjatorzy referendum oświadczają, że burmistrz Włodzimierz Śniecikowski nie doprowadził do niekorzystnej zamiany własnych działek z ul. Bagnistej na nieruchomości przy ul. 3 maja, przez co miasto Gostynin miałoby ponieść szkodę majątkową. O zamianie działek zdecydowała Rada Miejska w formie uchwały zgodnie z wytycznymi Wojewody. Dochodzenie jak i śledztwo w tej sprawie zostały umorzone przez prokuraturę z powodu braku znamion przestępstwa ”*, ewentualnie zamieszczenie tychże przeprosin w Gazecie Wyborczej w wydaniu lokalnym dla Płocka.

Uczestnicy postępowania wnieśli o oddalenie wniosku.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 2 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Płocku oddalił wniosek i orzekł o kosztach postępowania.

Z istotnych ustaleń tego Sądu wynika, że Włodzimierz Śniecikowski jest od 17 lat burmistrzem Gostynina.

Postanowieniem z końca lipca 2013 r. Komisarza Wyborczego w Płocku o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania burmistrza przed upływem kadencji, w dniu 15 września 2013 r. ma zostać przeprowadzone referendum.

W skład grupy inicjatorów wchodzi uczestnicy postępowania.

W toku kampanii referendalnej na portalach internetowych WWW.referendnmgostynin.pl i WWW.gostynin24.pl ukazały się publikacje mówiące o tym, że burmistrz doprowadził do podjęcia uchwały Rady Miejskiej, która spowodowała nie-

korzystną dla Gminy Miasta Gostynina zamianę własnych działek z ul. Bagnistej na nieruchomości przy ul. 3 Maja przez co Miasto Gostynin poniosło szkodę w wysokości 159.000 zł. Wypowiedź ta zawarta była również jako jeden z punktów stanowiących uzasadnienie wniosku o przeprowadzenie referendum, który był skierowany do komisarza wyborczego.

Strona WWW.referendumgostynin.pl została założona przez inicjatorów referendum i zaczęła funkcjonować od 20 sierpnia 2013 r.

W dniu 10 czerwca 2013 r. wnioskodawca wystąpił przeciwko uczestnikom postępowania z pozwem o ochronę dóbr osobistych, domagając się przeprosin m.in. za to, iż uczestnicy w marcu i kwietniu 2013 r. zamieścili na ulotkach i słupach miejskich informację, że burmistrz doprowadził do podjęcia uchwały Rady Miejskiej, która spowodowała niekorzystną dla Gminy Miasta Gostynina zamianę własnych działek z ul. Bagnistej na nieruchomości przy ul. 3 Maja przez co Miasto Gostynin poniosło szkodę w wysokości 159.000 zł.

Na terenie miasta Gostynin między 2003 a 2006 rokiem zaplanowana została budowa centralnego Parku Rozrywki, Wypoczynku „Termy Gostynińskie”. Realizacja inwestycji nie spełniała wymagań normatywnych do przejęcia na własność nieruchomości w drodze wywłaszczenia. Był prowadzony wykup gruntów pod tę inwestycję od 128 właścicieli gruntów. Inwestycja ta do chwili obecnej nie weszła w etap realizacji z uwagi na brak inwestora.

Wnioskodawca wraz z żoną byli właścicielami działki położonej w Gostyninie przy ul. Bagnistej, na obrzeżach miasta. Właścicielem nieruchomości przy ul. 3 Maja, położonej w śródmieściu, była Gmina Miasto Gostynin.

Przy ul. 3 Maja wnioskodawca był także współwłaścicielem działki, na której usytuowany był sklep jego żony .

Działka przy ul. Bagnistej została przeznaczona pod realizację inwestycji „Termy Gostynińskie”.

Sprawami wykupu działek i zamiany w Urzędzie Miasta w Gostyninie zajmowała się Urszula Górską.

Pierwotnie wnioskodawca pełniąc już funkcję burmistrza składał deklaracje, że daruje tę działkę, wedle jego twierdzeń wartą wówczas 20.000 zł, na potrzeby Miasta Gostynina. Do darowizny jednak nie doszło, gdyż rodzina wnioskodawcy miała zostać obrażona na sesji Rady kilka lat temu. Z tego powodu nie godził się też początkowo na wykup działki.

Ostatecznie żona wnioskodawcy wyraziła zgodę na zamianę działek.

W drodze przetargu został wyłoniony rzeczoznawca majątkowy B, Liński do sporządzenia wyceny wartości tych nieruchomości. Po uzyskaniu opinii rzeczoznawcy Przewodnicząca Rady na ustny wniosek burmistrza lub jego zastępcy zwołała na dzień 16 kwietnia 2008 r. na godzinę 18.00 nadzwyczajną sesję Rady Miasta. Jedynym punktem obrad było podjęcie

uchwały w przedmiocie zamiany w/w działek. W sesji brało udział 11 radnych. Na sesji jednogłośnie podjęto uchwałę o zamianie, określając iż w przypadku nierównych wartości zamienianych działek należy zastosować dopłatę. W obradach sesji brał udział wnioskodawca, znał treść projektu uchwały, która miała być podjęta przez radnych, zabierał głos w czasie obrad.

Zarządzeniem nr 23/08 z dnia 16 kwietnia 2008 r. wydanym przez zastępcę burmistrza Jadwigę Kaczor postanowiono o dokonaniu zamiany nieruchomości. W dniu 22 kwietnia 2008 r. spisano protokół uzgodnień pomiędzy żoną wnioskodawcy a zastępcą burmistrza Jadwigą Kaczor. Przyjęto, iż zgodnie z wyceną rzeczoznawcy B. Lińskiego, wartość nieruchomości przy ul. Bagnistej wynosi 185.183 zł, a nieruchomości zamienianej położonej przy ul. 3 Maja 192.189,04 zł. Żona wnioskodawcy dokonała z tytułu wyrównania wartości zamienianych działek dopłatę w wysokości 7.006,04 zł. W tym samym dniu został sporządzony akt notarialny zamiany gruntów.

Działka przejęta przez Miasto w wyniku zamiany położona przy ul. Bagnistej została scalona z sąsiednimi działkami i stanowiła na dzień wydania postanowienia w sprawie Ds. 245/12 własność Gminy Miasta Gostynin, i została wskazana we wniosku o pozwolenie na budowę Centralnego Parku Rekreacji, Turystki, Wypoczynku „Termy Gostynińskie”.

Działki uzyskane w wyniku zamiany przy ul. 3 Maja są współwłasnością m.in. wnioskodawcy. W chwili obecnej działka jest wykorzystywana przez wnioskodawcę i jego rodzinę.

Postanowieniem z dnia 28 września 2012 r. Prokuratura Rejonowa w Gostyninie umorzyła śledztwo w sprawie przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych, członków władz samorządowych Gminy Miasta Gostynin, poprzez wydanie bez podstawy prawnej i niekorzystnego dla Gminy Miasta Gostynin zarządzenia 23/8 z dnia 16 kwietnia 2008 r., w sprawie podrobienia uchwały Rady Miasta Gostynina z dnia 16 kwietnia 2008 r. dotyczącej zamiany nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gostynin na nieruchomość stanowiącą własność osób fizycznych, a następnie posłużeniu się nią jako autentyczną oraz dokonaniu transakcji zamiany tych nieruchomości na warunkach niekorzystnych dla Gminy Miasta Gostynin, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej na szkodę interesu Gminy Miasta Gostynin - wobec braku znamion przestępstwa.

W uzasadnieniu postanowienia Prokurator wskazał wprawdzie, iż nie dopatrył się przestępstwa z art. 231 § 2 w zw. z art. 270 § 1 w zw. z art. 11 § 1 k.k., ale podał jednocześnie, że w toku prowadzonego śledztwa powołany w sprawie biegły sądowy dokonał ponownie wyceny zamienionych nieruchomości metodą taką jaką zastosował rzeczoznawca B. Liński i stwierdził, iż operaty przez niego dokonane były sporządzone w sposób mało profesjonalny. Wskazał także, że wysokość różnicy w wartościach zamienionych nieruchomości, tj. kwota 159.295 zł

powoduje, iż prowadzona sprawa karna nie kwalifikuje się również do przyjęcia jako czynu zabronionego z art. 296 § 1 k.k. z uwagi na to, że do przyjęcia takiej kwalifikacji wymagane jest wyrządzenie znacznej szkody majątkowej - wówczas powyżej kwoty 225.000 zł.

Postanowieniem z dnia 25 marca 2010 r. odmówiono wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień przez burmistrza Miasta Gostynina w związku z zamianą przedmiotowych nieruchomości, z uwagi na brak znamion czynu zabronionego.

Na podstawie tych ustaleń Sąd Okręgowy uznał wniosek za niezasadny. Jego podstawę prawną stanowił art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. Nr 88, poz. 985 ze zm.), zgodnie z którym jeżeli plakaty, hasła, ulotki, wypowiedzi lub inne formy propagandy i agitacji zawierają nieprawdziwe dane i informacje, każdy zainteresowany ma prawo złożyć do sądu okręgowego wniosek o:

- 1) orzeczenie konfiskaty takich materiałów
- 2) wydanie zakazu publikowania takich materiałów
- 3) nakazanie sprostowanie informacji
- 4) nakazanie przeproszenia pomówionego
- 5) nakazanie wpłacenia uczestnikowi postępowania kwoty do 10.000 zł na rzecz instytucji charytatywnej
- 6) zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty do 100.000 zł tytułem odszkodowania.

Sąd I instancji za bezsporną uznał treść inkryminowanej wypowiedzi o osobie wnioskodawcy jak również jej autorstwo przypisał inicjatorom referendum - uczestnikom postępowania. Niemniej jednak stwierdził brak podstaw do zarzucenia uczestnikom postępowania rozpowszechniania nieprawdziwych informacji. Odwołując się do słownikowego znaczenia wyrażenia „doprowadzić”, co oznacza „spowodować coś, a więc stać się przyczyną czegoś, wywołać coś” wywiódł, iż brak zgody wnioskodawcy sprawującego urząd burmistrza Miasta Gostynina na wykup jego działki dla potrzeb Miasta i w konsekwencji wyrażenie zgody na zamianę przedmiotowych działek zainicjowało cały szereg i ciąg zdarzeń, które w rezultacie doprowadziły do realizacji transakcji zamiany działek w oparciu o uchwałę Rady Miasta. Taka sytuacja niewątpliwie mogła rodzić wątpliwości, co do bezstronnego zachowania wnioskodawcy. Społeczny odbiór takiego zachowania jest inny niż ocena formalno-prawna, w tym także w odniesieniu do odpowiedzialności karnej. Zachowanie wnioskodawcy w całym procesie zamiany działek, a w szczególności udział w posiedzeniu nadzwyczajnej sesji Rady Miasta, zwołanej w jego sprawie, w trybie pilnym, z jednym punktem porządku obrad, w godzinach późno popołudniowych, w ocenie społecznej daje prawo do twierdzenia, że to działania burmistrza „doprowadziły do podjęcia uchwały w przedmiocie zamiany działek”. Całość

zachowań wnioskodawcy Sąd Okręgowy oceniał także przy uwzględnieniu faktu, iż burmistrz był współwłaścicielem działki i uchwała dotyczyła go bezpośrednio, skazał, że wnioskodawca pełniąc funkcję burmistrza, a będąc osobą publiczną podlegał społecznej ocenie społecznej.

Sąd I instancji dodał, że uczestnicy postępowania zacytowali fragmenty uzasadnienia Prokuratury Rejonowej w Gostyninie, w sprawie Ds. 245/12, w którym burmistrz przyznał, że w wyniku zamiany działek w wysokości 159.29 m² przez Miasto szkody w żaden sposób nie podawali więc nieprawdziwych informacji w rozumieniu art. 35 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym. W sposób dosłownie cytując fragmenty wskazanego uzasadnienia, nie dopuścili się w tym zakresie jakichkolwiek przeinaczeń.

Mając powyższe na uwadze Sąd I instancji oddalił wniosek i orzekł o kosztach na podstawie art. 520 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył wnioskodawca, zarzucając je w całości i

- 1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolne ustalenie prawdziwości treści publikowanych przez uczestników, a dotyczących wnioskodawcy - objętych wnioskiem;
- 2) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolne ustalenie, że wnioskodawca doprowadził do podjęcia uchwały Rady Miasta Gostynina, w wyniku której miasto miało ponieść szkodę,
- 3) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolne ustalenie, że w wyniku zamiany działek, o których mowa, doszło do wyrządzenia jakiegokolwiek szkody miastu Gostynin,
- 4) naruszenie art. 6 k.c. i przyjęcie za udowodnione twierdzeń uczestników postępowania dotyczących udziału wnioskodawcy w procesie zamiany działek oraz szkody, jaką ponieść miało miasto Gostynin, w braku jakiegokolwiek dowodów na tę okoliczność.

W konkluzji wniósł o zmianę postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Określone w art. 35 § 1 ustawy o referendum lokalnym nakazy i zakazy, orzeczenie konfiskaty i zasądzenie odszkodowania mogą być zastosowane tylko w odniesieniu do takich form

propagandy i agitacji, które zawierają dane i informacje. Wówczas możliwe jest ich zbadanie pod kątem prawdy i fałszu (wypowiedzi opisowe). Informacjami nie będą zatem opinie, przypuszczenia, oceny, a więc wypowiedzi wartościujące.

W rozpoznawanej sprawie Sądowi I instancji umknęło, że inkryminowana wypowiedź o osobie powoda zawiera przede wszystkim wypowiedzi ocenne. Słowa „doprowadzenie”, „niekorzystna” mają charakter wartościujący, niesprawdzalny pod kątem prawdy i fałszu, poza tym o znacznym stopniu ogólności i niejednoznaczności.

Informacjami są natomiast dane dotyczące funkcji sprawowanej przez wnioskodawcę w czasie podejmowania spornej uchwały, fakt jej podjęcia, przedmiot uchwały oraz wysokość szkody, jaką miało ponieść Miasto Gmina Gostynin.

Nie ulega wątpliwości, że wszystkie te informacje są prawdziwe. Dotyczy to także wielkości szkody, która miała być wyrządzona, o czym będzie mowa szerzej w końcowej części uzasadnienia. W tym miejscu wypada jedynie wskazać, że autorzy wypowiedzi nie określili wysokości tej szkody samodzielnie, bez jakichkolwiek podstaw, bez wskazania sprawdzalnego źródła tej informacji. W istocie nie tyle twierdzą, że Miasto poniosło szkodę (co wymagałoby wykazania tego faktu wyrokiem karnym wiążącym sąd cywilny po myśli art. 11 k.p.c. czy też wyrokiem cywilnym wiążącym inny sąd cywilny stosownie do art. 365 k.p.c.), ale dodają, że fakt ten został ustalony przez biegłego w toku postępowania przygotowawczego - co jest informacją prawdziwą.

Postępowanie w trybie ustawy o referendum lokalnym nie ma też na celu ochronę dóbr osobistych zainteresowanego, naruszonych wypowiedziami wartościującymi zawartymi w różnych formach propagandy i agitacji referendalnej. W tym przypadku ochrony można dochodzić na zasadach ogólnych (art. 24 i art. 448 k.c.). Wypowiedzi te mogą stanowić inspirację do wymiany poglądów i werbalizacji ocen własnych przez osoby, których bezpośrednio lub pośrednio dotyczą. Z tychże możliwości mógł skorzystać także skarżący.

Gdyby kwestionowaną wypowiedź potraktować nieco szerzej, badając czy zawarte w niej elementy wartościujące mają dostateczną podstawę faktyczną, to zażalenie także nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy nie przekroczył, wbrew twierdzeniom skarżącego, zasady swobodnej oceny dowodów, a jego ustalenia faktyczne mają potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym.

Nie można skutecznie zakwestionować przedstawionego przez Sąd Okręgowy sposobu rozumienia zwrotu związanego ze stawianym skarżącemu zarzutem doprowadzenia do podjęcia przez Radę Miasta Gostynina uchwały w przedmiocie zamiany działek.

Nie sposób oczekiwać by zarzut ów rozumieć w sposób sugerowany przez skarżącego jako podjęcie czynności o władcym charakterze do czego nie był on upoważniony.

Doprowadzenie do określonego skutku może wszak być poprzedzone czynnościami faktycznymi wynikającymi z promowania, przedstawiania określonej jednostronnej czy niepełnej argumentacji bądź z lobbowania.

Zebrany materiał dowodowy potwierdza obiektywnie, że były podstawy do czynienia zarzutów, stawiania tez i ocen zawartych w materiałach wyborczych przez uczestników postępowania.

Znamienną jest rzeczą, że pierwotnie podawana przez wnioskodawcę wartość nieruchomości była niska, a jego zamiarem było nawet obdarowanie nią Miasta. Określony plan zagospodarowania przestrzennego w zakresie sposobu zagospodarowania nieruchomości miał wpływ na ostateczne ustalenie jej wartości.

Wnioskodawca upoważnił swoją żonę do dokonywania czynności z Urszulą Górską, także w jego imieniu. Urszula Górską była podległym wnioskodawcy pracownikiem i uczestniczyła w szeregu czynnościach doprowadzających do zamiany nieruchomości.

Z akt sprawy nie wynikają wyjątkowe obiektywne powody do zwoływania nadzwyczajnego posiedzenia Rady Miasta ograniczonego li tylko do jednej czynności obejmującej zamianę dwóch nieruchomości.

Wnioskodawca mimo, że formalnie nie brał udziału w akcie władczym na tejże sesji, to faktycznie był tam obecny i zabierał głos, czemu nie przeczy.

Przedstawienie określonej argumentacji ma wpływ na proces podejmowania decyzji przez osoby do tego upoważnione.

Wnioskodawca mimo że formalnie wyłączył się od czynności władczych należących do niego, to scedował swoje uprawnienia na swego zastępcę, który po pierwsze jest mu podległy, a po wtóre - działa w ramach mandatu wyborczego wnioskodawcy. Zastępca burmistrza nie pochodzi z wyboru i jego działanie jest działaniem organu pochodzącego z wyboru.

Tym samym wnioskodawca uczestniczył faktycznie w przygotowaniu czynności ukierunkowanych na dokonanie zamiany.

To na zlecenie Urzędu Miasta wykonano szacunek wartości nieruchomości zamienianych, który okazał się o ile nie nierzetelny, to przynajmniej nieprofesjonalny.

Zlecenie pochodziło od podległych skarżącemu pracowników i dotyczyło rzeczoznawcy pozostającego wcześniej w stosunkach prawnych z Urzędem Miasta.

Umorzenie postępowania karnego nie ma bezpośredniego wpływu na ocenę istnienia podstaw do postawienia rzeczowych zarzutów, co nie musi być tożsame z rzeczywistym stanem rzeczy.

Wyrządzenie szkody na kwotę 159.295 zł jest uprawdopodobnione opinią niezależnego rzeczoznawcy sporządzoną w postępowaniu przygotowawczym. Nie przedstawiono dowodów

w niniejszej sprawie, które pozwalałyby na dokonanie odmiennych ustaleń faktycznych. Tylko nieosiągnięcie wyznaczonego ustawą pułapu szkody skutkowało niestwierdzeniem popełnienia czynu zabronionego.

Nie może ująć uwadze okoliczność, że kwestionowane materiały wyborcze (referendalne) odwołują się do ustaleń wynikających z dokumentów z akt postępowania przygotowawczego. Podają także fakty i przyczyny umorzenia postępowania, a kwestię odpowiedzi na nasuwające się pytania i wątpliwości pozostawiono do oceny wyborcom (k.12).

Z tych względów Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie, na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 i art. 13 k.p.c. w zw. z art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym.



Na oryginale właściwe podpisy
za zgodność świadczy

Starszy Sekretarz
star. Józwiak Agata